

L'INTRANSIGENT

UN NÚMERO
Val **15** cènts.
Subscripció trimestral: 1 pta.

PERIÓDIC NACIONALISTA DE JOVENTUTS
(ADHERIT A LA «UNIO CATALANISTA»)
ANY IV BARCELONA, 15 MAIG DE 1921 Núm. 46

Redacció i Administració:
Canuda, núm. 14
CIUTAT

Aquest número ha estat
sotmès a la censura

L'ampla visió d'En Martí Julià

JO conservo un record ple d'afecció d'En Martí Julià. Tant com el polític, m'interessava el metge, l'home de ciència, l'especialista. I és que existia un nexa estret —no pot ser mai altra cosa!— entre la seva política i la seva actuació científica i professional. Era sempre el mateix home.

Era l'home del judici sintètic. Intuí clarament ço que després ha estat explicat, la intervenció constant i estreta de la vida somàtica damunt l'activitat de la ment. Sovint se l'havia titllat de difús i massís en els seus treballs acadèmics. Rellegit avui, entre la profusió de la seva prosa, hom veu saltar sovint la flama de l'originalitat.

En política, igual. Per ell no vibraren les masses, i tant que s'interessà per les qüestions socials! Veia en els problemes polítics tota l'extensió i la complexitat que impliquen les relacions entre homes. No va comprendre les actituds dels fragmentistes i unilaterals. Per això no podia arrossegar les multituds que volen idees simples i esquemàtiques. Comprendia el món com una col·laboració, mai la vida en societat com una lluita. Cooperació de classes perquè és així, temps a venir, com les *classes* desapareixerien.

El seu socialisme es trobava impregnat d'un sentit fabianista, de senzilla, d'ingènua fraternitat. Avui hagués quedat fora el corrent, però dies vindran que li haurien mostrat com encertava.

Per la seva comprensió s'afermà cada dia més el seu nacionalisme català. És un fet que no es pot eludir el modelatge local d'una raça: el medi i la història pesen per damunt de la voluntat dels homes. I En Martí Julià, home sincer i ple de lleialtat, va arribar, en catalanisme, a les actituds més intransigents, allisonat per l'experiència plurisecular. No feia una política d'immediata eficàcia, feia política sentimental i, per això mateix, per damunt de les contingències de l'hora.

Quedarà el seu nom com un bell exemple. Avui es tracta d'honorar la seva memòria. Ben just que així es faci. I és avui sobretot, en els moments anguniosos, quan cal buscar mestratge en els homes de l'ampla visió, d'aquells l'esperit dels quals plana més en l'aire que les vicissituds de l'hora, d'aquells que en la seva vida mortal han sentit la mossegada de les inquietuds eternes. Heu's aquí perquè val la pena, i és degut, avui com mai, recordar la vida exemplar del doctor Martí Julià.

A. PI I SUNYER

PENSAMENTS

Parleu a l'obrer, parleu als qui saben de totes les opressions, parleu arreu del món als qui sofreixen... i si els homes representatius no volen o no poden continuar la gran obra del mestre, llavors la tasca dels joves serà dir en alta veu: Joves, per ell i per Catalunya, procurem bastir l'edifici de la nostra llibertat damunt els fonaments que ens deixà el gran Martí i Julià

JAUME BLANC I BENET

Mes, amb tot i llur obcecació, els pobles, en el sublim moment de la mort de l'home bo, no poden menys que rendir-li homenatge, pagant a ses despulls el respectuós darrer tribut, amb una sinceritat i una emoció corprenedores, com mai han obtingut els «evolutius», els hàbils...

Això poguérem veure, un xic aconhortats, els que assistírem a l'enterrament d'En Martí i Julià amb el cor oprimat i les llàgrimes als ulls, pensant que si amb sa mort nosaltres haviem perdut un company estimat, el poble es donava compte de que Catalunya havia perdut un de sos més preclars i virtuosos fills!!

† ANTONI SUÑOL

CATALANISTES!...

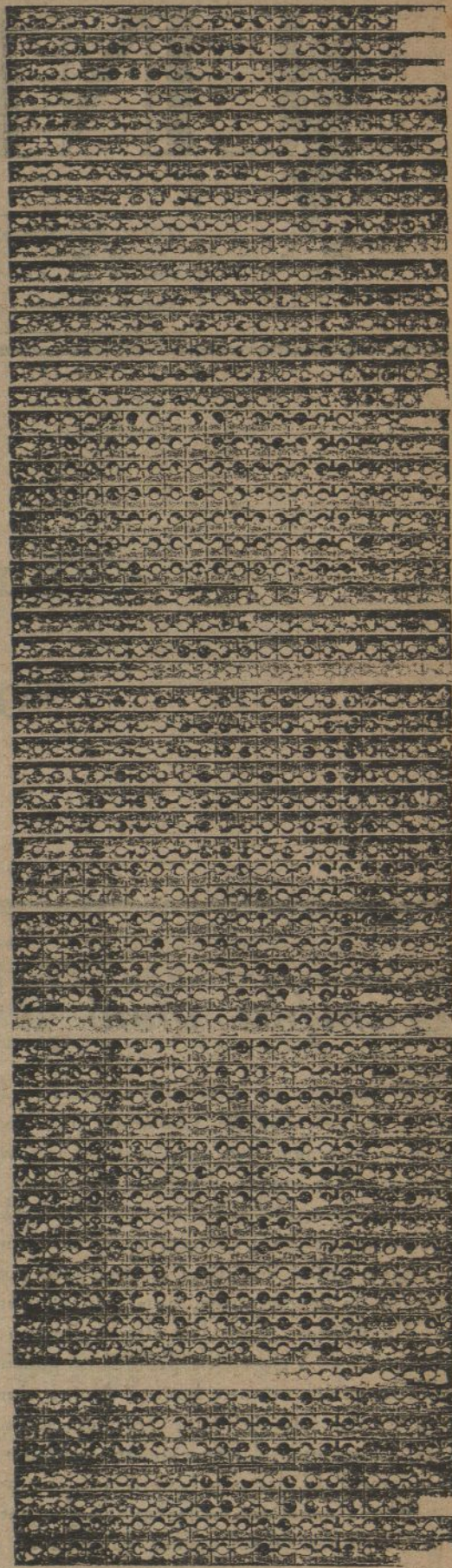
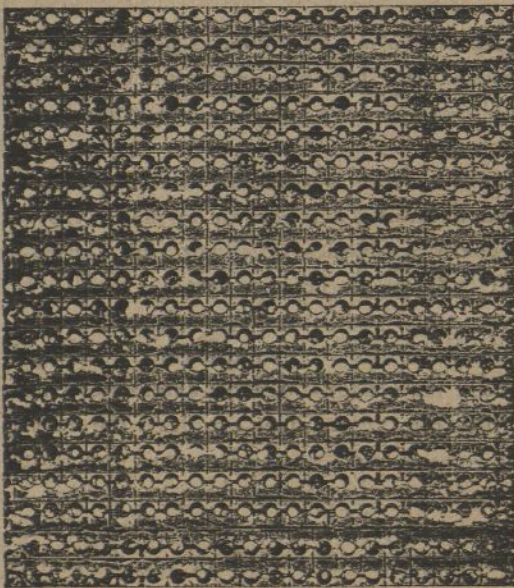
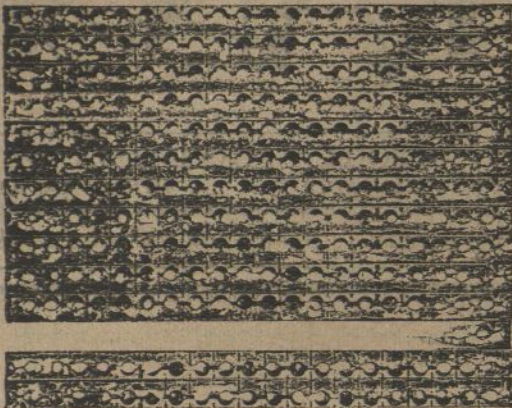
Feu-vos socis de la benemèrita
UNIO CATALANISTA

Quota: 1 pta. al mes

Les quatre barres de sang i En Costa

*¡Nuestra única bandera
son las cuatro barras!*

*Ço que digué En Costa l'any 1871, en
nom dels estudiants Aragonesos, Ca-
talans, Valencians i Navarrencs.*

Catalans:

Diumenge vinent, dia 15, a les 11 del matí, l'Ajuntament de la Ciutat inaugurarà el

Carrer del Doctor Martí i Julià

(afluent a la Granvia Laietana)

La nit abans, dissabte, 14, a les 10, solemnia vetllada d'homenatge, en el Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria, prenent-hi part prestigiosos homes de la política i de la ciència.

Per a honorar la memòria de l'il·lustre metge, gran patriota i home altruista, ensems que per a reafirmar el nostre nacionalisme, acudiu a ambdós actes!

Barcelona, 6 de Maig de 1921.

LA COMISSIÓ ORGANITZADORA

PINTURES AL FRESC

*Com el peix a l'aigua. — Tre, tre, tre. Volior d'infants.
Ai, tantost. — Esclats de primavera. — L'olla gran
dintre la xica. — Encara n'hi cap un. Dentetes. I ara!*

Ara més que mai Barcelona és bona. Mai com ara havia gaudit el pler del viure. Cada dia més podem donar-nos per satisfets els catalans d'haver tingut la sort de néixer catalans i la sort de les sorts de poder estar a Barcelona.

Quantes vegades em faig la il·lusió que sóc Adam i que el meu Paradís és aquesta Ciutat divertidíssima. Què compon el Paradís terrenal, on Déu va instal·lar Adam i Eva, amb Barcelona? Eva (la meua senyora) és del mateix parer. A ella qui la treu de Barcelona, qui la fa arribar només que fins a Horta, la treu del seu centre i li encomana un mal humor que no em dona la bona nit en una quinzena.

Què més voleu? Corrués de paisans de totes edats i condicions, del pla i la serra i de ciutat, homes vius, homes de bona fe (s'acosta el dia que serem tots uns) es passejen gentilmente amb l'arma al coll, molts duent al pit tot un aparador de bisuteria, barretina o bolet al cap, escuts de les flamejants quatre barres entrellaçats amb retalls de la bandera de l'estanc en una harmonia que enamora... i per l'aristocràtic i perfumat Passeig de Gràcia, senyeres desplegades amb el lema: pau, pau, pau; músiques sonant, avall com l'aigua, fan els soldats i passen per davant les autoritats supremes del Principat en quin solemni moment, ressona, per casualitat, un espetec de marxa reial que arbora les gentades... i les nenes, distingint-se per damunt de tothom, fan volejar els mocadors, tiren petons a... al símbol de la Pàtria... i a la fi es fan un tip de plorar... de joia, davant l'èxit de la festassa.

Al mateix temps milers de brivalls, tots ben endreçadets es congrien a la plaça de Sant Jaume per anar a rebre de mans d'un senyor, de molt bons sentiments i que sap on té la mà dreta, el present d'un llibre, d'un mèrit excepcional per la idea que l'inspira.

A la mateixa hora una màquina infernal, camí del Passeig de Gràcia, on hi anava a fer focs artificials, s'encalla, per miracle, i ens estalviem una mica de sang de la poca que corre per les nostres venes.

Aquestes revingudes violentes de les sangs, en plena primavera, aquests cops de genit gegantins que vénen a ésser així com un jardí de clavells i roses estupendes, borratxes de saba i de color, aquesta vida de contrast, que és la veritable vida

dels cossos socials qui han fet ja la creixença, mercès a l'eficàcia d'un Poder robust, savi i previsor, ni a l'estranger ho tenen. Decididament, Barcelona és la ciutat més pitera i més ben governada de la terra.

Altrament, no queda res endarrera.

Grans carreres de cavalls, amb premis magnífics, on hi rumbeja la tafaeria més refinada i de més bon gust de la nostra alta societat barcelonina. Apleguem en Assemblea els alts dignataris de les grans Potències i de les petites, per la Conferència de la Societat de Nacions, la qual estableix l'Autonomia de Catalunya per l'istil de l'Estatut d'aquella altra Assemblea històrica. Obrim meravelloses Exposicions d'Art. Cridem els marxants de tot arreu i hala, hala cap a la Fira de mostres, que no és digna d'ésser bescantada, malgrat els incorregibles malcontents la posin al nivell de la fira de Belcaire. Hem fet uns Jocs Florals seràfics, preludi dels que vindran, a no trigar gaire, en què la Capella Sixtina hi cantarà el rosari, car el rosari resat fóra massa ensopit. La casa vella, la dona vella... ELS JOCS FLORALS VELL.

És veritat que encara hi han cues i coses que porten cua, però, vaja, no tenen importància.

Pugen i baixen les subsistències... és a dir, efectivament, pugen sempre, però tothom disposa de cinc pessetetes per anar a xalar-se-la al Cine o per les vessants de Les Planes, ben vestits i ben peixats, i qui no li agradi que ho deixi.

Què vol dir mirar cap a Europa? Els catalans d'avui estem de cara al món i ningú ens empeta la base. A Barcelona hi fan cap tots els qui tenen quelcom per perdre, i els qui es veuen amb cor de fer perdre els altres, i ningú se n'entorna.

Si ens en tenen d'enveja les altres ciutats! Londres, París, Berlín i Reus pensen i diuen a tothora: ai, si ens poguéssim semblar a Barcelona, mal no fos més que en un gruix de pesseta!

—I doncs, que no vol venir a passar l'istiu a fora?

—Fugi, home, què s'ha figurat? Mai!... primer morir.

EN FRESSETA

GLOSSA

RECORDS

EN recordar el mestre recordo els enemics o incompressibles, recordo aquells que ahir odiaven al Doctor i avui l'enalteixen.

Recordo avui a aquells que acompanyaven al Doctor a tots els actes que ell realitzava i que avui en lloc de seguir sembrant les seves santes ideologies se n'aparten perquè han canviat de son estat social.

I, per fi, recordo aquells que tenen una pàtria per a son profit, aquells que en vida del Mestre deien que era boig, que no sabia el que es deia i que també érem boigs els que el seguíem.

Oh!, per la ignorància dels homes, com hom perd una pàtria!

Si la Catalunya dels dies del doctor Martí i Julià l'hagués escoltat, avui la Catalunya de les nostres amors i infanteses no es trobaria en la malaurança existent.

Pobre Martí i Julià!

Pobra Catalunya!

DOMÈNEC LATORRE I SOLÉ

UNIÓ CATALANISTA

Adhesions

Totes les adhesions a l'homenatge del doctor Martí i Julià deuran dirigir-se a la beneïda «Unió Catalanista», Canuda, 14, pral.

El doctor Solé i Pla

Hi ha qui ha fet córrer que el doctor Solé i Pla, deixà la Presidència de la «Unió Catalanista», per separar-se'n. Ço no és cert; el nostre ex president «El pare dels Voluntaris Catalans», deixà la presidència per haver mort en aquells dies el seu pare.

Per tant, el doctor Solé continua a la «Unió».

GRAN TEATRE DEL BOSC

DISSABTE DIA 28 DE MAIG DE 1921
A LES DEU DE LA NIT

Festa de la Sardana

(III ANY)

ORFEÓ GRACIENC I LES COBLES

ART GIRONÍ, DE GIRONA, I

LA PRINCIPAL DE LA BISBAL

CATALUNYA PEL MÓN

Els que marxen

El nostre company de Redacció En Manel Cisa i Idetrell, ha marxat cap a França, d'on seguirà el viatge cap a Itàlia i Sud-Amèrica.

El que fins avui havia estat amb nosaltres, als mitings patriòtics, a les manifestacions catalanistes i a les vetlles de L'INTRANSIGENT es proposa fer una campanya verament separatista durant el transcurs del seu viatge, cosa de la qual ens en farà sabedors.

Els catalans a França

Bon record de la capital de França serva-

ran els metges de l'Escola Catalana que estan visitant els hospitals i demés institucions sanitàries de la *Ville Lumière*.

En efecte, l'arribada que els hi ha estat tributada i les moltes atencions de què són objecte diàriament pels seus companys parisenques indica que a més de la cortesia deguda al companyerisme hi ha l'admiració sencera als representants de la medicina de Catalunya, qui en aquesta difícil ciència com en totes les altres activitats científiques i industrials ha assolit una individualitat perfectament delimitada i reconeguda per tot el món.

Nostres compatriotes, a més de París, han visitat altres ciutats franceses i els fronts de batalla. A tot arreu han estat obsequiats amb conferències i àpats. Alguns cirurgians catalans invitats a operar han confirmat amb la seva perícia el bon concepte en què són tinguts arreu.

Felicitem xardorosament l'Escola Catalana de Metges, qui amb aquestes excursions tant enlaira el nom de Catalunya en son aspecte científic.

A Nova York

El «Centre Nacionalista Català» de la capital nordamericana celebrà el 3 del proppassat abril una vetllada de teatre català.

La companyia, que dirigeix N'Albert Reixach, representà les obres *La Jova* i *Amor vigila*.

La representació signé un triomf per a la companyia, així com la concurrència composta de distingides famílies catalanes hi fou nombrosa.

CONSISTORI

El carrer del Dr. Martí i Julià

Per a l'acte de la inauguració d'aquest carrer, afluent a la Granvia Layetana, els amics consellers Carrasco, Puig Esteve, Massot i Matons han obtingut del batlle que oficiés al director de la Banda Municipal demanant-li si serà possible que hi prengui part.

Es ja un fet que, amb tot i els molts llocs on ha d'acudir la Banda tots els dies voltant el 15 de l'actual i la mateixa tarda d'aquest, el senyor Lamote de Grignon accedirà que el notable agrupament musical executi algunes obres apropiades en el lloc i hora de la festa.

Puig i Esteve, Lluís Massot, Manuel Carrasco i Martí Matons, quatre bons nacionalistes i dignes consellers dels que L'INTRANSIGENT en servirà record.

Molt bé, senyor Puig i Esteve

A proposta del President de la comissió d'Abastiments, ha estat penyorada amb 50 pes-

setes (poca cosa) la *fulana* Celestina Boher i Vidal, de la parada 528, del mercat de Sant Antoni, per vendre ous a preus crescuts.

En Carrasco i En Viver

Copiem d'*El Dia Gráfico*, co que segueix: «De *El Corpus*:

Interviene el señor Carrasco, haciendo una calurosa apología de sus sentimientos de católico fervoroso y de patriota exaltado, y que con igual amor y sinceridad defenderá las creencias católicas que la independencia de Cataluña, sus dos grandes ideales.

Interrumpió el barón de Viver:

—Que consten en acta estas manifestaciones del señor Carrasco sobre la independencia de Cataluña.

Se promueve un vivo tumulto. Los concejales increpan duramente al interruptor.»

Aquest senyor Viver de ganes d'estopa, sempre protesta i no sabem pas a qui representa; en quant al districte quart, si no hi haguessin corregut les *pessetes*, no n'hagués estat de concejal.

Al senyor Carrasco, nostra adhesió i felicitació.

EN PÓLVORA

La Flor Natural d'enguany

LA CASA VELLA

Com eres bonica enllà en ma infantesa,
la vella masia, la casa pagesa,
quan jo t'hi sabia defora poblat
enllà de la plana, lluny de la Ciutat!
Sembla encara et vegi al peu del fondal
rústega i morena, el xiprè al portal
i la fumerola de la xemeneia
que la tramuntana sempre l'escabeia,
cabellera blanca de l'àvia padrina
que dalt la teulada posa caputxina,
caputxeta verda d'eura i crespínells
fins a ran del porxo guarnit de clavells.
Té les arracades fora els finestrons,
rastrells de panotxes i de tomacons,
i al volt de sa falda tota ramejada
quin esplet de vinyes i d'horta gemada!
Cirers i pomeres per damunt les tanques
feixugues de fruita repengen ses branques.

Giponet florit,
de massa cenyit
se li ha descordat;
treu enfora el pit
— un paller daurat —

un paller que és or entremig de roses
i blancors de lliris i de bromeroses.
L'avi magraner, com s'hi enrialla!
Per veure'l millor salta la muralla,
i el badabadoc tot se'n meravella
d'aquell girassol qui fa la rodella
prop la clavellina al brancal del pou.
Al voltant de l'era mouen enrenou
lloques mainaderes, polles ponedores,
i el gall llavorer tot cantant les hores
rumbeja sa cresta roja com un flam;
les oques blanquegen dintre el verd d'un camp;
els coloms revolten entorn la teulada
que hi canta el puput amb la cresta alçada;
els pardals espolsen l'or de les garberes
que els novells xeriquen dins les pardaleres;
dansen les falzies amb els roquerols
i la cabra motxa dringa els picarols
que li fa denteta l'àuria ginestera,
toia de claror baix la torrentera,
prop la font que brolla sota un cobricel
de flor de ridorta i de xuclamel.
I minva la tarda, que el sol ja se'n va...
Jo fos dalt la serra, l'hauria amb la mà
i també aquell núvol que s'ha tornat rosa
de llum que es desmaia al cant d'una alosa.
Brunzen grills-cadells dintre les userdes
i els camins s'enjoien de llumetes verdes,
i aquella atzavara
que apar un cirial,
té una estrella clara
a cada brocal,
i la Casa vella s'adorm al fondal
amb una creu xica damunt el portal...

O casa pagesa
que em duus l'enyorança de la juvenesa,
qui et veu i t'ha vista,
tan alegre que eres en ta soledat,
i ara muda i trista
talment presonera d'un modern veïnat
que t'ha pres les terres per fer-ne ciutat!
«Hostes que vindran
de casa et treuran»...

Per ço clous finestres i tanques les portes,
que tu no ho pots veure com els forasters
van colgant ta vida sola els nous carrers;
brigades feineres que arrasen tes hortes
i arrabassen vinyes, regiren sembrades
i aterren els boscos de tes esplanades...
Adéu-siau alzinès i aquells pins tan alts!
com cruixen ses branques davall les des-

[trals!
Flora, camperola; que tot ho has perdut,
fins la poesia,
ço que més valia,
rosa de perfum dins la solitud.
Som en primavera, res s'hi veu florí
sinó les bardisses vora del camí.

Rossinyol que arriba, rossinyol se'n va,
que ara la pobreta fa dol de mirà.
L'era abandonada, el torrent eixut,
la figuereta morta i el parral caigut.
Olles pardaleres dessobre el portal
semblen les ventoses al pit d'un malalt
que li fes la vetlla el xiprer gegant
cogulla calada com un congregant,
i aquella lluernia que s'encén de nit
apar la xinxeta al capçal d'un llit.
Devora la porta s'ou un grill que canta,
milló hi cantaria, no fos que s'espanta

del llumet que crema dins la cambra gran...
Ai! aquell llumet més trist cada dia...
ai! aquell llumet que s'hi va apagant,
que s'hi va morint en lenta agonia...
L'avi està malalt, malalt que se'n va...

Quan ell morirà,
adéu casa vella!
Ferida de mort
no quedarà d'ella
ni ombra de record.

RAMON GARRIGA, Pvre.

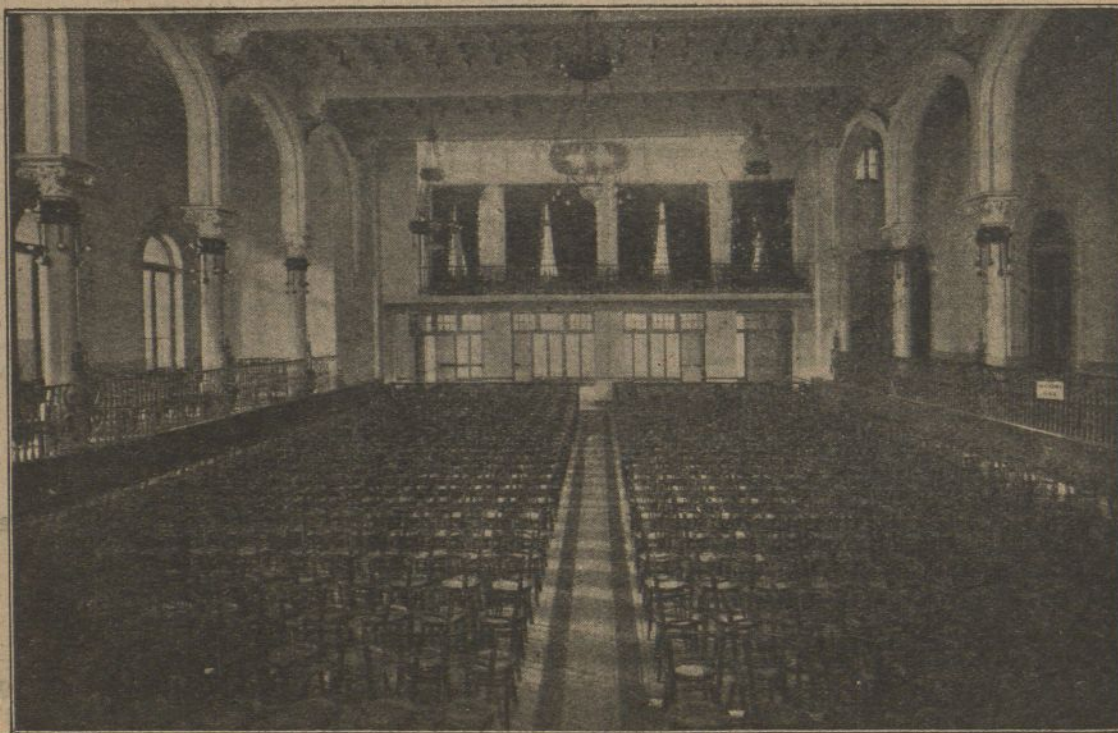
El divuitè Aniversari

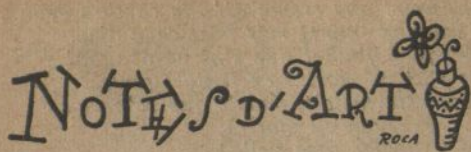
El «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria» de nostra ciutat ha celebrat amb força èxit i esplendor les Festes del divuitè Aniversari de sa fundació.

Avui és el casal català més important de Catalunya i l'associació de més nombre de socis, passant de nou mil els seus allistats.

Per acabar de conquerir la importància que es mereix el nostre Centre, ha estat implantada la idea de constituir una Cooperativa per als socis, cosa que podrà reportar als associats un major benefici per a llurs famílies.

L'adhesió de L'INTRANSIGENT ho és amb molt d'entusiasme.

ANGEL TARRAC

Un d'aquests matins riallers de primavera, que l'aire és embaumat de dolços perfums i el cor se sent optimista, vaig encaminar-me vers l'estudi de l'Angel Tarrac.

En Tarrac és el meu amic de l'ànima; ço ha motivat que en varies ocasions m'abstingués de parlar d'ell, o més ben dit, del seu art.

El meu parer podia semblar apassionat; podia semblar el meu judici envers les seves obres influenciat per nostra gran amistat; tot això, com ja he dit, em féu desistir més d'una vegada de parlar d'ell, però ara, davant la força de les seves últimes obres, he trencat amb tots els prejudicis que m'encerclaven.

Molts coneixen a En Tarrac, però solament uns pocs, poquíssims, coneixem la seva obra i l'evolució de la seva obra.

Té un concepte molt enlairat de l'escultura; coneixedor de la tècnica o més ben dit de l'ofici, com pocs, ço unit a un criteri ferm, ben orientat i conscient, i d'una cultura ben fonamentada, ha anat estudiant en el retir apacible i confortant de son estudi, allunyat — potser un xic massa — de les conxorxes i de les intrigues de les diferents capelletes artístiques — produint poc, això sí, però conscienciadament, arribant a les seves últimes obres resoltes ja fermament, i sempre avançant a passos agègantats, essent l'únic títolable la seva poca producció artística, fins ara, i diem fins ara, o ara fa poc, doncs actualment treballa activament, amb fe — com sempre, però ara amb més fe que mai — i és que potser ara ha arribat al ple domini de ses facultats.

La tècnica o l'ofici, ho domina com pocs, hem dit, i ço és una cosa molt apreciable, doncs sense tècnica no hi ha escultura, com tampoc hi ha pintura, com no hi hauria art si no hi hagués emoció. I la tècnica i l'emoció són annexes a En Tarrac. És un gran sensitiu a l'ensens que coneix admirablement l'ofici; és a dir, tot un Escultor — així en majúscula.

Els escultors cada dia abunden menys; per cada cent pintors — i encara em quedo curt — que surten, surt un escultor, i entre aquests poquíssims és raríssim que en surti algun de rellevants mèrits, que vagi ben orientat, i sobretot que tingui el concepte del que és l'es-

cultura, ço que llastimosament n'hi ha ben pocs que ho sàpiguin.

I l'Angel Tarrac ho sap. Té el més alt concepte del que és l'escultura.

En Tarrac té de triomfar en quant surtin les seves obres a respirar l'aire, quan les tregui — que no dubtem serà aviat — de l'enxubament i de la intimitat del seu taller.

Ço, indubtablement, és una de les coses que demostrin el seu talent. Fins que les seves obres han estat ben madurades — o almenys al punt per a ésser saborejades — no les ha volgut treure a la llum, no fent com altres, que esperonats per una petulància ridícula, treuen llurs fruits completament verds, i encara a sobre d'això, voldrien que la gent se'ls empassés com a ben madurs.

L'escultura, uns quants llibres i l'amor — l'adorable amor, — fan la delícia de la seva vida.

Per mi, l'amistat d'En Tarrac, és un preciós joell; m'enorgulleixo de tenir un tan gran amic, a l'ensens que m'enorgulleixo de tenir un amic tan gran artista.

LLUÍS D'ARA

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana

Diumenge, dia 15, i dilluns, 16 del corrent, s'efectuarà la celebració del VIII Concurs d'Història de Catalunya — organitzat per aquesta entitat, cabdal en l'extensió de l'ensenyament català — i patrocinat per les principals corporacions catalanes. L'acte tindrà lloc en els casals de la Diputació i de l'Ajuntament d'aquesta ciutat.

La personalitat eminent i sempre respectada del doctor Martí i Julià ha obtingut en els primers moments després de la seva mort, el reconeixement cordial i explícit, que s'havia conquerit. La seva forta figura de gran patriota, de ciutadà exemplaríssim, i de metge honorable, ha sigut unànimement pregonada i exaltada, constituint-se ja de des del primer antuvi una manifestació conscient, efusiva, plena de veneració i de sentiment.

F. CULÍ I VERDAGUER

La bondat fou la característica més remarkable del doctor Martí i Julià.

Professionalment, sa ciència anava tant a guarir els dolors morals com els mals físics; atenia tant a l'infortuní com a la dolència; fou tan psicòleg com biòleg; fou, en fi, tan filàntrop com metge, en termes tals, que moltes voltes entre els plecs del paper de la recepta hi amagava la moneda que havia de servir per pagar-la.

JOSEP PUIG I ESTEVE

TEATRE ESPANYOL

El 22 del proppassat mes s'estrenà l'obra en tres actes, *Comèdia de guerra i d'amor*, de Avel·lí Artís, en la qual es desenrotlla una visió especial de la gran guerra, envolta en una fàbula de marcat interès i emoció.

Amb l'habilitat d'expert comediògraf l'Avel·lí Artís desenllaça l'argument amb seguretat i precisió.

L'obra agrada al públic, que aplaudeix a l'acabament de cada acte.

TEATRE NOU

Per la companyia catalana Vila-Davi s'estrenà el proppassat dissabte dia 7 la comèdia dramàtica en tres actes *A sol ixent, fugen les boires*, del notable escriptor Avel·lí Artís.

L'obra agrada plenament. Preciosa amb el sentit exacte de la mida, llenguatge acurat, personatges accentuats, la comèdia de l'Artís és mereixedora de l'èxit franc que obtingué.

El teatre es veié sumament concorregut. Veiérem allí a la majoria dels nostres literats i artistes.

Aplaudiments frenètics obligaren a l'autor a presentar-se al públic en tots els actes.

Dels comedians destacaren singularment l'actriu Maria Vila.

Les decoracions de Rocarol, molt notables.

L'INTRANSIGENT felicita sincerament a En Avel·lí Artís per l'èxit clamorós obtingut en sa darrera producció.

«JOAN DALLA»

Segueixen les representacions del drama d'En Guimerà per la província de Tarragona.

Primerament s'estrenà a la Joventut Nacionalista de Montblanc, amb assistència de don Angel, per valuosos elements de l'Entitat, obtenint un sorollós èxit. Simultàniament s'ha anat representant per altres llocs, posant-se en escena últimament al Teatre Nova Unió de Torredembarra per la companyia Blanca.

El diumenge passat també s'estrenà al Centre de Dependents de Manresa. No cal dir que fou un sorollós èxit per a En Guimerà i per als actors. La interpretació discretíssima.

Tenim notícies que dintre de poc s'estrenarà Joan Dalla en algun teatre de nostra ciutat.

TOURNÉE DE TEATRE CATALÀ

Dintre de poc la companyia del Teatre Romea, que dirigeix En Giménez, donarà per alguns indrets de Catalunya quelques representacions dels dos èxits de l'any: *La Venta-focs* i *Per Catalunya*, d'En Folch i Torres i Montero, respectivament.

Els desitgem que obtinguin un bon èxit.

JACMEI

FESTA DE LA POESIA I DE LA MÚSICA

PER L'ASSOCIACIÓ CATALANISTA DE GRACIA

(I ANY)

LLIBRE QUE CONTÉ ELS PARLaments
D'EN LLUIS VIA I N'ANTONI
COLOMER I TUTAU

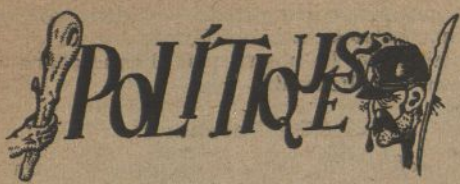
DUES PESSETES

Tot l'ingrés que s'obtingui en la venda d'aquest llibre és destinat a la caixa del Casal de l'«Orfeó Gracenc».

CATALANS! Feu-vos socis de

Quota mínima:
1 pta. al mes

L'Associació Protectora de
l'Ensenyança Catalana

Orfeó de Sans

L'homenatge que anyalment ve celebrant el Grup Excursionista «Els Segadors» de l'Orfeó de Sans, tingué lloc el dia primer de maig amb una concurrència extraordinària. Passaven de tres cents els excursionistes, havent organitzat el Grup un servei de tramvies especials i vagon reservats a l'anada i tornada i mereixent justos elogis la tasca de conduir amb comoditat aquella munió de gent. L'itinerari fou el següent: Figaró, Font dels enamorats, Muntmany, Puiggraciós, L'Ametlla i La Garriga.

CACIQUISME?

A En Ramon Navarro, titllat per alguns de cacic de l'Orfeó de Sans

Si portar al cor gravada
l'ensenya de l'Orfeó
i sentir per nostre Centre
excelsa veneració...
Si treballar nit i dia
per nostra aimada Entitat,
desdenyant xafarderies
i enveges de veïnat...
Si estimar a Catalunya
amb el més sincer amor
i estar prompte al sacrifici
defensant el seu honor...
Si conrear nostra parla,
com flor de nostre ideal,
i sè esclau del sagrat deure
i devot de la moral...
Si apreciar tots els homes
que es porten correctament
i sè amant de la justícia,
malgrat que digui la gent...
Si tenir sublim orgull
d'un viure noble i honrat,
menyspreant els beneficis
d'un egoisme malvat...
Si sè amic entre els amics,
model de bons catalans
i, més que cabdill, servent
de nostre Orfeó de Sans...
Si d'això es diu caciquisme,
no titubegem, amics:
Busquem homes d'eixa mena,
que aquí fan falta cacics!

MARIAN AMAT

Poesia que fou llegida pel seu autor a l'homenatge dedicat a En Ramon Navarro per haver exercit brillantment quinze anys diferents càrrecs de junta i per la prosperitat de l'Orfeó. En dit acte hi assistiren 700 comensals, i com a record perpetu la comissió organitzadora féu ofrena al Consell Directiu del retrat de l'homenajat que fou col·locat al saló de juntes.

La Joventut "Pàtria Nova"

El proper dijous, dia 19, a les deu de la vetlla, en l'estatge de la Joventut Nacionalista «Obrera Pàtria Nova», hi conferenciaran el seu President *En Domènec Latorre i Solé* sots el tema *Catalunya té vida pròpia* i el seu Secretari, *N'Antoni Fernández i Vidal* sots el tema *Els Catalans d'Amèrica*.

L'entrada serà lliure.

Diumenge, dia 22, visita a la Presó Model,

a on es troba reixes endins el company nacionalista N'Emili Store. Reunió: En l'estatge de Pàtria Nova a les nou del matí.

Aniversari

El proper dia 22 del corrent tindran lloc a Vilafranca del Penedès, varis actes patriòtics amb motiu de l'aniversari del «Bloc Catalanista».

Aquesta novella i patriòtica entitat, després d'haver fet una tasca ben profitosa, ha llençat a la lluita un portaveu amb el nom d'*Avant*. Per molts anys.

En què quedem?

Llegim en el *Butlletí de l'Ateneu Nacionalista Verdaguer*, editat per la «Joventut Nacionalista Obrera del Poblet», un anunci en el qual aconsella als seus socis que comprin la revista que parla com els lloros, *Futbol*.

L'INTRANSIGENT creu que primer és ço de casa i a casa tenim la revista *Catalunya Sportiva*. No val a confondre les pessetes amb el patriotisme.

L'Orfeó Gracienc

El patriòtic i avençat Orfeó, ha volgut anar a Figueres per fer sentir amb joia i entusiasme els himnes d'amor a nostra preada llibertat.

Seria llarg de ressenyar la imponent manifestació popular que es produí a la ciutat d'En Monturiol, en arribar-hi l'Orfeó Gracienc el proppassat dia 6, així com l'interessant concert del qual en servaran un grat record els figuerencs.

Volgueren acompanyar l'expert mestre Balcells, els mestres no menys notables senyors Català, del «Pompeu» i Jordana, del «Noia».

Hom que llegeixi als diaris de Barcelona les noves locals relacionades amb la classe estudiantil quedarà segurament esglaiat i avergonyit, sobretot si llegeix el diari de la revolució *La Vanguardia*. Com és possible, reflexionarà nostre home, que la joventut universitària catalana hagi caigut al parany que tan destrament li engegà la U. M. N. mitjançant «La Unión española de estudiantes de Cataluña»? Com és concebible que l'exèrcit estudiantil, tan valeros, es quedi al marge, quan amb més intensitat s'inicia arreu de Catalunya, evolució netament llibertària, quan el nom de Catalunya, sol i xent, és conegut pel món sencer paral·lelament al d'Espanya amb la diferència que el primer cada dia més transparent, més clarament delimitat s'apropa a la meta nacional alhora que el segon va minvant sa resplendor, s'eclipsa lentament com astre ja passat del qual sols en queda l'espectre, l'esquelet?

Nosaltres vers coneixedors de la psicologia de la classe estudiantil, la més optimista potser, la que el dia de demà no ha de regatejar el gra d'arena individual necessari a la reconquesta del trespall patri; repliquem: que les informacions de certs diaris són partidistes i tendencioses sinó pagades, i completament allunyades de la realitat; que la Catalana d'Estudiants i l'Agrupació d'Estudiants de

l'esquerra Catalana són entitats verament nacionalistes que si bé degut a la deixadesa i al desordre propi de la classe compten amb pocs associats representen i interpreten fidelment el sentir de la immensa majoria estudiantil; que la «Unión Española», etc., etc., a pesar de l'ajut de la U. M. N. que li fa de tripode, del bombo que li fan alguns diaris i del gran nombre d'estudiants no catalans que estan entre nosaltres compta amb un nombre migrat de socis i d'entre aquests pocs són catalans i els que ho eren han renunciat a tal honra al pertànyer a entitat tan descaradament anticatalana; que l'odi que els unionistes senten per nostra pàtria queda eclipsat pel gran amor que per Catalunya i per sa llengua, per sos costums i per sa història sentim tots nosaltres, amor tan intens que llinda amb el fanatisme.

Queda, doncs, tranquil nostre filòsof: Si l'edifici de la pàtria té el seu flux a la classe estudiantil, si l'obstacle més gros que ha de trobar en son camí la roda llibertària està constituït per estudiants no cal témer pas, no, ni l'edifici s'enderrocarà *in eternum*, ni la llibertat tindrà d'interrompre el seu camí triomfal i gloriós.

RAMON BALCELLS

El grup excursionista «Minerva»

Programa que resta del mes corrent.

Dies 15 i 16: Excursió importantíssima a l'històric Monestir de Santes Creus.

Primer jorn: Vilafranca, Torrelles de Foix, Vall de l'Infern, Serres i Turó de Muntgut, Torrent de Rubió i Santes Creus (fent-hi nit).

Segon jorn: Castell de Muntmell, Puig de l'Atalaia, La Juncosa, La Bisbal i Vendrell.

Pressupost: 14 pessetes.

Vocal: Francesc Rodrigo.

Lloc de reunió: Estació de M. S. A. a les 3'40 del matí.

Per assistir-hi és precís incriure's, satisfent la quota de 6 pessetes per dies de fonda.

Cal dur-se minestra per dos esmorzars i dos dinars.

Dia 22: A l'estatge del «Casal Nacionalista» (Mar, 14, entressol), tindrà lloc a les 11 del matí la lectura, a càrrec del consoci En J. Navarro Portabella, de les «Impressions del viatge a Tarragona i Poblet».

L'acte serà públic.

Dia 29: Excursió familiar per a tot el dia a: Horta, Sant Ciprià, Font de la Llet i Tibidabo.

Pressupost: Una pesseta.

Vocal: Miquel Pijoan.

Futbol

En el camp del Barcelona: Barcelona 2. Cardiff 0

Partits com el celebrat el passat diumenge en el camp dels campions, entre aquest i el «Cardiff», no mereixen la pena d'ésser ressenyats.

El joc desenrotllat per ambdós equips no va convèncer a ningú, i ens avorrirem de debò.

Del triomf obtingut pels nostres no en po-

dem pas estar orgullosos, car els gols, i en particular l'últim fou degut a la gestió desencertada de l'àrbitre que es passà la tarda sens saber el que es feia.

Església de Caldes de Montbui

El públic que tingué paciència per aguantar tot el partit, sortí del camp força fastiguejat.

Fins els incondicionals es mostraven descontents de la bromada de què havien estat víctimes.

I prou.

Futbol Rugby

Per als dies 15 i 16, estan anunciats dos grans partits de Rugby, entre els valuosos clubs «Unió Deportiva Perpinyanenca» (Campió de França) i «Racing Club», de Narbona. Aquests partits despertaran sens dubte gran interès, donada la valua d'ambdós equips, com també per ésser la primera vegada que es juga aquest deport a nostra ciutat.

L'equip Perpinyanenc el formen: Martorell, Mauran, Argelés, Vaqué, Marmayon, Sicart, Henric, Durou, Pascat, Barande, Jot, Duhey, Salinié, Ramis.

Excursionisme

«Aplec Excursionista de Catalunya» a Olèrdola

Enguany organitza aquest «Aplec» l'Ateneu Enciclopèdic Popular. Amb tot i no estar ultimament encara el programa, sabem que d'aquest en forma part un concurs d'atletisme excursionista i un de marxa excursionista, com també sardanes, miting, etc., etc.

No hi mancarem.

QUIM

El Casal Democràtic Nacionalista

Per al dissabte, dia 28 del corrent, en el «Casal Democràtic Nacionalista», Sant Honorat, 7, pral., es prepara una vetllada a benefici de la bandera en la que hi pendrà part l'eminent soprano Pepeta Ranyé i la seva professora Maria Comas, el tercet Catalònia i algunes senyorettes i nenes del Casal, recitant poesies patriòtiques, i a més hi pendrà part «L'Esbart Català de Dansaires», on donarà a conèixer el seu repertori de ballets.

Juventut Nacionalista «Sang Nova»

Les grans festes per a commemorar el segon aniversari de la fundació de la Joventut, i a profit de la Secció d'Esports, que tingueren lloc el diumenge 24 del proppassat, assoliren un èxit esclatant, on s'hi veieren la concurrència de fervents patriotes.

En reunió extraordinària celebrada darrerament, quedà el Consell Directiu constituït de la següent manera:

President, Joan Feliu; Vice-President, Joan Voltas; Secretari, Albert Alós; Vice-secretari, Agustí Piqué; Caixer, Joan Garcia; Comptador, Vicents Prades; Vocals, Joan Sala, Manuel Costan i Juli Esteve.

Josep Oliver i Rosés

Uns quants joves catalanistes ens fan recordar en el dia dels Jocs Florals, la desaparició de l'entusiasta patriota En Josep Oliver i Rosés, de vint-i-un any, el qual morí de resultes d'un dels incidents a què donà lloc l'arribada d'En Jofre.

El jove Oliver prenia part xardorosament en totes les manifestacions nacionalistes, i les contusions que rebé en una de les càrregues d'aquella data li ocasionaren una malaltia de la qual no curà. En els seus últims moments recomanà que l'embolcallessin amb la bandera barrada.

Es tracta de traslladar les seves despulles a un mausoleu complint en la pedra el que ell volia, esculpint-hi l'escut de la Pàtria.

A València

Ha quedat constituïda la Comissió que ha de portar a cap la formació de la Joventut Nacionalista Obrera de la Indústria i del Comerç; un dels fermes puntals és el nostre amic En Leopold M. Vidal i Rodés.

Els desitgem un bon èxit.

El «Foment Autonomista Català»

Aquesta patriòtica i lluitadora entitat, Mare de les institucions «Mossèn Cinto», s'ha traslladat al seu nou casal en construcció del Passeig de Sant Joan, 113.

En aquest casal hi funcionen ja les «Escoles Catalanes Mossèn Cinto». Sembla que dintre

un mes seran inaugurades les altres seccions, i una espaiosa sala de festes.

Rebin de la nostra part l'enhorabona als amics del «Foment».

De Terrassa

Aprofitant la festa, el diumenge primer de maig, la redacció de L'INTRANSIGENT efectuà una visita als companys nacionalistes radicals, que tant treballen per a la bona causa en la ciutat de Terrassa, representats gairebé en llur totalitat pel grup «Sporti». Amb tot i que nostra estada fou curta ens permeté visitar als fèrvids amics i companys Ribas, Galí i Vilar, el qui ens acompanyà a l'estatge de l'«Associació Nacionalista», redacció d'«El Dia» i «Schola Orphedónica», bellament decorat. L'amic Verdura que tant labora per a la causa comú, ens acompanyà a la casa del senyor Vidella, qui ens féu present el gust exquisit que regna en la casa llur, fugint d'exoticismes. En resum, fou una visita altament agradosa; desitgem retornar-hi.

A Balaguer

El diumenge passat vàrem anar a Bellcaire assistint a la donació de la bandera que En Morera regalava a l'Arqué. Tant En Morera com En Sol en sos parlaments es portaren molt bé i estridents. Parlà el bon P. Roig Esch. P. el senyor M. Espar, l'Arqué féu un parlament d'aquells que sap tan bonics. Parlà també el senyor Capdevila com a President de la Delegada a Bellcaire i fins jo m'hi vaig abocar a capejar el «toro»; era la primera vegada i, mireu, encara estic viu, no va anar malament. En un omnibus sortirem de Balaguer i ara ens hem entusiasmat i pensem de sortir a altres encontrades de l'Urgell. Ja us ho diré. Ara estic treballant incessantment per fer una agrupació cultural i donar empenta al períodic en un sentit ben bonic. Ja ho veureu. Pense influenciar davant de la colla perquè el Corpus de Sang sigui celebrat a Balaguer amb un miting. Digueu com ens ho arreglaríem, indicant despeses i a qui ens podrien facturar. Mireu-ho; jo faré els treballs. Estic preocupat en fer la cultural que miraré d'imprimir-hi un caire especial. No puc assegurar res; però, a ésser possible, ens posarem a les rengleres de la Unió.

CORRESPONDENCIA

J. Navarra i Illa de Figueres: Grans mercès per les deu pessetes. — Alfred Vilar i Cots de Manresa: Benvingut sigueu entre nosaltres. — Tarrats de la F. D. N.: Molt bé; heu sigut el primer en trametre l'adhesió homenatge doctor Martí i Julià. Avant. — Ramon Batalla d'Alió: Pensem resta en vostre poder lletra nostra del 30-4-1921. — Climent Colomer, d'Arenys de Mar: Grans mercès de les deu pessetes i mitja per a L'INTRANSIGENT; mirarem de què el nostre períodic no deixi de publicar-se menys de dues vegades per mes. No tothom és com vós i En Navarra, de Figueres. — P. R., d'Esponellà: Visca..., són dels nostres; si no visquéssiu tan lluny vos faríem una visita, però ens manca temps. — Sauret i Garcia de Flama, de Balaguer: Preat amic: De ço de facturar a ningú ens és impossible a nosaltres, ja que tenim molta feina i no ens podem separar de la rogalia de Barcelona, digueu-ho a la «Unió Catalanista» i vos trametrà oradors d'èxit: mercès per la propaganda de L'INTRANSIGENT. — F. Palà i Busquets: Molt bé el vostre vers, però volem aquell que ja sabeu. — Enric Ainé i Pla: Anirà al pròxim; però, volem dir que la censura no hi dirà res? — Joan Escorpieter, de Canet de Mar: Vos contestem per carta. — Pere Puig i Pous, de Berga: Mercès per tot i bon èxit. — Jordi Valls: Seguiu enviant. — Joan Julià, Mataró: Anirà, però arreglat. — Carles Bigas, Badalona: No hi va la poesia. En altra ocasió vos quedarem agraïts si no ho feu tan llarg. Anem tan mancats d'espai, amic Bigas!

LABRANA, S. en C.: Villarroel, 12 i 14

BAR MONTSENY
FÉLIX FERRER I MESTRES
Verdi, 55 - GRACIA - Esmeragda, 8
REPRESENTACIÓ I DIPÒSIT DE
CERVELLA PETRI
ANÍS CATALUNYA
XAMPANY FREIXENET
Despatx de vins de totes menes
Propietat a Sant Sadurn de Noya
SERVEI A DOMICILI

05 (46.711 Bar) Int.